

Sygn. akt V U 873/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2021 r.

**Sąd Okręgowy w Kaliszu V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Stanisław Pilarczyk

Protokolant: sekr.sądowy Anna Sobańska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2021 r. w Kaliszu

odwołań (...) Spółka z o.o. z siedzibą w N. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. (1)

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. K. K.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. J. S.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. A. D.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. P. P.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. K. H.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. E. M.

z dnia 21 lipca 2021 r. Nr (...)

dot. R. M.

w sprawie (...) Spółka z o.o. z siedzibą w N. (1)

przy udziale K. K., J. S., A. D., P. P., K. H., E. M., R. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. (1)

o ustalenie ubezpieczenia dot. K. K., J. S., A. D., P. P., K. H., E. M., R. M.

1. **Oddala odwołania.**

2. **Zasądza od (...) Spółka z o.o. z siedzibą w N. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. (1), kwotę 1 260 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.**

Sędzia Stanisław Pilarczyk

UZASADNIENIE

Decyzjami z dnia 21 lipca 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. (1), stwierdził, iż z tytułu wykonywania pracy u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w N. (1), na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenia usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia,:

a) K. K., w okresie od dnia 1 września do dnia 30 września 2019 roku, podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, a podstawą wymiaru składki na te ubezpieczenia w tym okresie wynosi 5 475 zł, a podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne – 4 858,51 zł;

b) R. M., w okresie od dnia 1 czerwca do dnia 10 czerwca 2016 roku, od dnia 1 czerwca do dnia 30 czerwca 2017 roku, od dnia 1 lutego do dnia 28 lutego 2018 roku, od dnia 15 kwietnia do dnia 15 maja 2019 roku, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia wynosi w miesiącu czerwcu 2016 roku 7 009 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 6 219,78, w miesiącu maju 2019 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 10 000 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 8874 zł, a w miesiącu lipcu 2017 roku i marcu 2018 roku podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe wynosi 5000 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne wynosi 4437 zł.

c) J. S. w okresie od dnia 15 grudnia do dnia 31 grudnia 2016 roku, od dnia 1 lutego 2018 roku do 15 lutego 2018 roku, od dnia 14 stycznia do 10 lutego 2019 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia wynosi w miesiącu lutym 2018 roku 6 500 zł, na ubezpieczenie zdrowotne – 5 768,10 zł, w miesiącu lutym 2019 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 10 000 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 8 874 zł, w miesiącu styczniu 2017 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 7 009 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 6 219,78 zł;

d) A. D. w okresie od dnia 1 marca do dnia 11 marca 2018 roku, od dnia 5 kwietnia do dnia 15 kwietnia 2018 roku, od dnia 18 maja do dnia 20 maja 2018 roku, od dnia 1 czerwca do dnia 10 czerwca 2018 roku, od dnia 1 lipca do dnia 5 sierpnia 2018 roku, od dnia 1 września do dnia 2 września 2018 roku, od dnia 12 października do dnia 14 października 2018 roku, od dnia 9 listopada do dnia 18 listopada 2018 roku i od dnia 26 kwietnia do dnia 28 kwietnia 2019 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a podstawa wymiaru na te ubezpieczenia w miesiącu marcu 2018 roku, październiku 2018 roku i kwietniu 2019 roku wynosi 1 1168 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 1 036,48 zł, w miesiącu maju 2018 roku, czerwcu 2018 roku, sierpniu 2018 roku i listopadzie 2018 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 2 336 zł, a na zdrowotne – 2 072,97 zł, w miesiącu lipcu 2018 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe wynosi 1 939 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 1 720,66 zł, w miesiącu wrześniu 2018 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe i wypadkowe wynosi 771 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 684,18 zł;

e) E. M. w okresie od dnia 10 września do dnia 12 września 2018 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu, wypadkowemu, a podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia wynosi 234 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 207,65zł;

f) P. P. od dnia 1 marca do dnia 31 marca 2018 roku podlega obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia w miesiącu kwietniu, maju i czerwcu 2018 roku

wynosi 11 682 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 10 336,61 zł, w miesiącu lipcu 2018 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 16 356 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 14 514,31 zł;

g) K. H. w okresie od dnia 21 sierpnia do dnia 30 września 2017 roku, od dnia 1 października do dnia 31 października 2017 roku, od dnia 1 listopada do dnia 30 listopada 2017 roku podlega obowiązkowemu ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu, a podstawa wymiaru składki na te ubezpieczenia w miesiącu wrześniu 2017 roku wynosi 830 zł, na ubezpieczenia zdrowotne – 736,54 zł, w miesiącu październiku, listopadzie i grudniu 2017 roku podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe wynosi 2 336 zł, a na ubezpieczenie zdrowotne – 2 072,97 zł z tytułu wykonywania pracy u płatnika składek (...) Spółka z o.o. w N. (1) na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług do której stosuje się zgodnie z kodeksem cywilnym przepisy dotyczące zlecenia.

Od powyższych decyzji odwołanie złożył płatnik składek (...) Sp. z o.o. w N. (1), domagając się zmiany zaskarżonych decyzji i ustalenia, iż każda z wymienionych osób nie podlega ubezpieczeniu społecznemu w okresach wskazanych w zaskarżonych, indywidualnych decyzjach, podnosząc, iż powyższe osoby wykonywały prace na podstawie zawartych umów o dzieło, które nie są podstawą do objęcia ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym i wypadkowym.

Organ rentowy, w odpowiedzi na odwołanie, wniósł o ich oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje

Przedmiotem działalności płatnika składek (...) Sp. z o.o. jest produkcja gotowej karmy dla zwierząt domowych, przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu, produkcja wyrobów z mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu, produkcja gotowej paszy dla zwierząt gospodarskich, sprzedaż hurtowa i detaliczna karmy dla zwierząt domowych. Miejscem działalności są N. (1) i miejscowość N. (2) w gminie B.. Spółka zatrudnia pracowników na podstawie umów o pracę i umów zlecenia.

(okoliczności niesporne)

Z K. K. płatnik składek w dniu 4 października 2019 roku zawarł umowę o dzieło na wykonanie dzieła polegającego na wykonaniu kubełków do produkcji karmy suchej. Umowa ta miała zostać zrealizowana w okresie do dnia 1 września do dnia 30 września 2019 roku za wynagrodzeniem w wysokości 5 475 zł. Do wykonania tego dzieła płatnik składek wydał K. K. niezbędne materiały i narzędzia. Ubezpieczony miał według umowy wykonać dwa kubełki, które wykonywał na podstawie projektu, schematu, który przedstawił mu płatnik składek. K. K. miał wydane dyspozycje co do sposobu wykonywania czynności w ramach zawartej umowy. Wskazówki i dyspozycje były wydawane przez kierownika działu, on też nadzorował pracę ubezpieczonego. Płatnik składek do kontroli wykazał ilość godzin przepracowanych przez K. K..

(dowód – umowa o dzieło z dnia 4 października 2019 roku; protokół przesłuchania K. P.; wykaz godzin przepracowanych przez K. K. – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 30 listopada 2021 roku [02:31:29][02:36:27])

W dniu 1 czerwca 2016 roku płatnik składek zawarł z R. M. umowę o dzieło polegającą na wykonaniu pojemnika na odpady – karma sucha, za wynagrodzeniem w wysokości 7 009 zł. Rozpoczęcie wykonania dzieła miało nastąpić 1 czerwca 2016 roku, a zakończenie – 10 czerwca 2016 roku.

W dniu 1 czerwca 2017 roku płatnik składek zawarł kolejną umowę o dzieło z R. M. na wykonanie pojemnika na odpady za wynagrodzeniem w wysokości 5 000 zł. Rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 czerwca 2017 roku, a zakończenie – 30 czerwca 2017 roku.

W dniu 1 lutego 2018 roku płatnik składek zawarł z R. M. kolejną umowę o dzieło na wykonanie kolejnych pojemników na odpady, za wynagrodzeniem 5 000 zł. Rozpoczęcie wykonywania umowy o dzieło miało nastąpić 1 lutego 2018 roku, a zakończenie – 28 lutego 2018 roku.

W dniu 16 maja 2019 roku płatnik składek podpisał z R. M. kolejną umowę o dzieło na wykonanie wzmocnień poprzecznych do kubelków oraz wykonanie pojemnika na odpady, za wynagrodzeniem w wysokości 10 000 zł. Rozpoczęcie wykonywania umowy miało nastąpić 15 kwietnia 2019 roku, a zakończenie – 15 maja 2019 roku.

Do realizowania powyższych umów płatnik składek wydał R. M. materiały i narzędzia. Praca ubezpieczonego polegała na docinaniu blach, wierceniu i spawaniu. R. M. otrzymał od płatnika składek dyspozycje co do sposobu wykonania pojemników i wzmocnień. Dyspozycje wydawali kierownicy działów, którzy nadzorowali prace ubezpieczonego, a następnie odbierali wykonane pojemniki i wzmocnienia. Kierownicy działów prowadzili ewidencję czasu pracy R. M..

(dowód – umowy o dzieło z dnia 1 czerwca 2016 roku, 1 czerwca 2017 roku, 1 lutego 2018 roku, 16 maja 2019 roku; ewidencja czasu pracy R. M. – akta ZUS, zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół przesłuchania akta ZUS; zeznania R. M. z dnia 30 listopada 2021 roku [01:57:00][02:06:03])

W dniu 15 grudnia 2016 roku płatnik składek (...) Sp. z o.o. zawarł z J. S. umowę o dzieło polegającą na wykonaniu 2 sztuk zbiorników na odpady, za wynagrodzeniem w wysokości 7 009 zł. Rozpoczęcie wykonywania umowy miało nastąpić 15 grudnia 2016 roku, a zakończenie – 31 grudnia 2016 roku.

W dniu 1 lutego 2018 roku płatnik składek zawarł z J. S. kolejną umowę o dzieło, polegającą na wykonaniu 2 sztuk pojemników na odpady, za wynagrodzeniem 6 500 zł. Rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 lutego 2018 roku, a ukończenie – 15 lutego 2018 roku.

W dniu 14 stycznia 2019 roku pomiędzy płatnikiem składek a R. M. została zawarta kolejna umowa o dzieło, polegająca na wykonaniu 2 zbiorników na odpady, za wynagrodzeniem 10 000 zł. Rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 14 stycznia 2019 roku, a ukończenie – 10 lutego 2019 roku.

Płatnik składek wydał J. S. materiały i narzędzia niezbędne do realizowania podpisanych umów. J. S. otrzymywał od płatnika składek dyspozycje co do wykonywanych pojemników. Zbiorniki na odpady wykonywał według schematu i rysunku poglądowego przedstawionego mu przez płatnika składek. Dyspozycje wydawali mu kierownicy działów, którzy nadzorowali jego pracę, a następnie odbierali wykonanie pojemników. Kierownicy działów prowadzili ewidencję czasu pracy J. S..

(dowód – umowy o dzieło zawarte pomiędzy J. S. a płatnikiem składek z 15 grudnia 2016 roku, 1 lutego 2018 roku, 14 stycznia 2019 roku, ewidencja czasu pracy J. S. – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół z przesłuchania, akta ZUS; zeznania J. S. z dnia 30 listopada 2021 roku [01:43:26] [01:55:28])

Płatnik składek z A. D. zawarł następujące umowy o dzieło:

a) w dniu 1 marca 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na targi, za wynagrodzeniem w wysokości 1 168 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 marca 2018 roku, a zakończenie – 11 marca 2018 roku;

b) w dniu 5 kwietnia 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na targi W. i K., za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 5 kwietnia 2018 roku, a zakończenie – 15 kwietnia 2018 roku;

c) w dniu 18 maja 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na wystawę w O. (2) i , za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł, rozpoczęcie wykonania dzieła miało nastąpić 18 maja 2018 roku, a zakończenie – 20 maja 2018 roku;

d) w dniu 1 czerwca 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na wystawę w L. i Z., za wynagrodzeniem w wysokości 1 939 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 czerwca 2018 roku, a ukończenie – 10 czerwca 2018 roku;

e) w dniu 1 lipca 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na wystawę w S. i J., za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 lipca 2018 roku, a zakończenie – 5 sierpnia 2018 roku;

f) w dniu 1 września 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na wystawę w R. za wynagrodzeniem w wysokości 771 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 września 2018 roku, a zakończenie – 2 września 2018 roku;

g) w dniu 12 października 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na targi we W., za wynagrodzeniem w wysokości 1 168 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 12 października 2018 roku, zakończenie – 14 października 2018 roku;

h) w dniu 9 listopada 2018 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na targi w K. (1) i P. za wynagrodzeniem w wysokości 2336 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 9 listopada 2018 roku, zakończenie – 18 listopada 2018 roku;

i) w dniu 29 kwietnia 2019 roku, polegającą na przygotowaniu stoiska na targi w O. (2), za wynagrodzeniem w wysokości 1 168 zł, rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 26 kwietnia 2019 roku, zakończenie – 28 kwietnia 2018 roku.

A. D. miał otrzymać od płatnika składek narzędzia i materiały na wykonanie dzieła. W ramach podpisanych umów A. D. brał udział w załadunku regałów i towarów – karmy dla zwierząt domowych na samochód ciężarowy, potem rozładowywał regały i karmę, następnie ustawiał regały według schematu, który otrzymał od płatnika składek. Regały ustawiał z pomocą innego pracownika płatnika składek, a jego pracę nadzorował kierownik kanału zoologicznego, wydając mu w razie potrzeby stosowne polecenia. Po ustawieniu regałów A. D. rozkładał na regałach karmę dla zwierząt. Po zakończeniu wystawy lub targów rozkładał on regały i ponownie uczestniczył w ich załadunku. Kierownik działu prowadził ewidencję czasu A. D..

(dowód – umowy o dzieło zawarte pomiędzy płatnikiem składek a A. D. z dnia 1 marca 2018 roku, 5 kwietnia 2018 roku, 18 maja 2018 roku, 1 czerwca 2018 roku, 1 lipca 2018 roku, 1 września 2018 roku, 12 października 2018 roku, 9 listopada 2018 roku, 29 kwietnia 2019 roku; wykazy przepracowanych godzin pracy w związku z zawartymi umowami – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół przesłuchania, akta ZUS; zeznania A. D. z dnia 30 listopada 2021 roku [01:20:53][01:42:06])

W dniu 10 września 2018 roku płatnik składek zawarł z E. M. umowę o dzieło, polegającą na zapakowaniu suchej karmy – promocja, za wynagrodzeniem 234 zł. Rozpoczęcie wykonywania dzieła miało nastąpić 10 września 2018 roku, a zakończenie – 12 września 2018 roku. Do wykonania tej umowy płatnik składek wydał E. M. niezbędne materiały i narzędzia. Praca E. M. polegała na zapakowaniu karmy dla zwierząt w kartony i worki foliowe, aby karma ta była gotowa do sprzedaży. Jej pracę nadzorował kierownik. Praca przy ta była prostą, powtarzalną czynnością.

(dowód – umowa o dzieło zawarta pomiędzy płatnikiem składek a E. M., wykaz godzin przepracowanych przez E. M. – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół przesłuchania, akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 30 listopada 2021 roku [02:12:24][02:19:36])

W dniu 1 marca 2018 roku płatnik składek zawarł z P. P. umowę o dzieło na wykonanie zbiorników dozujących kolory do karmy suchej wraz z systemem transportu, za wynagrodzeniem w wysokości 51 402 zł. Rozpoczęcie dzieła miało nastąpić 1 marca 2018 roku, natomiast zakończenie – do dnia 31 marca 2018 roku. Płatnik składek wydał P. P. niezbędne materiały i narzędzia. Zbiorniki wykonywał on według schematu i planu, który dostarczył mu płatnik składek. Jak miały być wykonane zbiorniki dozujące P. P. polecenia otrzymywał od kierownika działu, który nadzorował jego pracę, a na koniec odbierał je wykonanie. Kierownik działu prowadził ewidencję pracy P. P..

(dowód – umowa o dzieło z dnia 1 marca 2018 roku zawarta pomiędzy płatnikiem składek a P. P.; wykaz godzin przepracowanych przez P. P. – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół przesłuchania, akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 30 listopada 2021 roku [02:19:36][02:31:28])

Powyższe umowy o dzieło, były wykonywane przez K. K., J. S., P. P., E. M. i R. M., na terenie działalności płatnika składek, w godzinach, w których pracowali pracownicy płatnika składek a umowy były wykonywane przez nich osobiście. Powyższe osoby nie miały z góry ustalonych godzin pracy, ale kierownicy działów prowadzili ewidencję ich czasu pracy.

W dniu 21 sierpnia 2017 roku płatnik składek zawarł umowę o dzieło z K. H.. Umowa polegała na doradztwie żywieniowym – sporządzenie specyfikacji w linii Pupil, za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł. Rozpoczęcie realizacji umowy miało nastąpić 21 sierpnia 2017 roku, a zakończenie zaplanowano na dzień 30 września 2017 roku.

W dniu 1 października roku płatnik składek zawarł z K. H. kolejną umowę o dzieło, polegającą na doradztwie żywieniowym – sporządzenie specyfikacji w linii Pupil, za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł. Rozpoczęcie realizacji umowy miało nastąpić 1 października 2017 roku, a zakończenie miało nastąpić 31 października 2017 roku.

W dniu 1 listopada 2017 roku płatnik składek zawarł z K. H. kolejną, umowę o dzieło, identyczną co dwie poprzednie, polegającą na doradztwie żywieniowym – sporządzenie specyfikacji w linii Pupil, za wynagrodzeniem w wysokości 2 336 zł. Rozpoczęcie realizacji umowy miało nastąpić – 1 listopada 2017 roku, zakończenie zaplanowano na dzień 30 listopada 2017 roku.

K. H., w ramach zawartych umów o dzieło, zajmowała się tworzeniem tekstów marketingowych dla karm. Teksty te były wykorzystywane na etykietach karm, ulotkach, broszurach. K. H. napisała około 10 tekstów marketingowych, korzystała przy tym z poprzednich tekstów płatnika składek, ale w nowych uwzględniała nowości. Opis marketingowy był przygotowywany w oparciu o składniki danej karmy, który był podany przez płatnika składek. Dyrektor ds. marketingu decydował o finalnym wyglądzie produktu. Końcowe ulotki czy broszury, z uwzględnionymi tekstami marketingowymi K. H., były odpowiednio wykorzystywane przez grafika. Wspólnie z dyrektorem ds. marketingu K. H. ustalała jakie elementy powinny być zawarte w tekstach marketingowych.

W ramach zawartych umów K. H. sporządzała również raporty dla płatnika składek co się dzieje na rynku pokarmów dla zwierząt domowych, co się dzieje u konkurencji. Była ona jedną z kilku osób, które decydowały o specyfikacji produkcji, podając między innymi jakie są trendy w branży zoologicznej. W grupie tej był dietetyk, technolog produkcji, specjalista ds. produkcji i marketingu. Linie produkcyjne były odświeżane o nowe elementy. K. H. również była prelegentem na sympozjum dla klientów spółki.

Około 40%-50% czasu pracy K. H. zajmowała kwestia tekstów marketingowych, reszta czasu pracy była poświęcona na raporty z rynku i konsultacje dotyczące odnowienia linii produkcyjnej. Większość pracy K. H. wykonywała zdalnie, ale raz w miesiącu uczestniczyła w spotkaniach w siedzibie płatnika składek, gdzie dyskutowała z dyrektorem ds. marketingu o trendach na rynku.

Płatnik składek prowadził ewidencję czasu pracy K. H..

(dowód – umowy o dzieło zawarte pomiędzy płatnikiem składek a K. H. z dnia 21 sierpnia 2017 roku, 1 października 2017 roku, 1 listopada 2017 roku; ewidencja czasu pracy K. H. – akta ZUS; zeznania K. P. z dnia 29 marca 2021 roku – protokół przesłuchania, akta ZUS; zeznania K. H. z dnia 30 listopada 2021 roku [00:12:04][01:18:15])

Powyższy stan faktyczny jest w zasadzie niesporny.

Oceniając zeznania K. P. to należy podkreślić, iż bardziej wiarygodne są jej zeznania, które reprezentowała w dniu 29 marca 2021 roku, kiedy była przesłuchiwana przez inspektora kontroli, podając bardziej szczegółowo co do okoliczności zawartych umów o dzieło, sposobu ich realizacji, nadzoru ze strony kierowników działów co do ich realizacji, wyjaśniając wszystkie te fakty bardzo szczegółowo i logicznie.

Sąd Okręgowy zważył co następuje

W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego oraz poczynionych na jego podstawie ustaleń, odwołania nie są zasadne i jako takie podlegają oddaleniu.

Stwierdzić należy, iż organ rentowy ma prawo kontrolowania umów o świadczenie pracy, z którymi ustawodawca wiąże skutek w postaci obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Po wtóre należy stwierdzić, iż ewentualne uchybienia co do warunków formalnych decyzji organu rentowego nie mają wpływu na treść

rozstrzygnięcia Sądu, chyba iż są tego rodzaju, że dyskwalifikują dany akt jako decyzję. Taka sytuacja nie ma w niniejszej sprawie miejsca.

Na wstępie wskazać należy, że umowa zlecenie i umowa o dzieło to podstawowe kontrakty usługowe, konkurencyjne w stosunku do umowy o pracę. Różnica między tymi dwoma rodzajami umów jest dla podmiotów zatrudniających bardzo istotna, bowiem wiąże się z różnymi konsekwencjami prawnymi. Prawidłowa kwalifikacja zawieranej umowy nie zawsze jest sprawą prostą, natomiast rodzi zasadnicze konsekwencje. I tak jak np. podczas umowy o dzieło rodzą określone obowiązki z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych odnośnie naliczania i odprowadzania składek ubezpieczeniowych tylko wówczas, gdy są zawierane z własnymi pracownikami, to umowy zlecenia pociągają za sobą skutki ubezpieczeniowe bez względu na to, z kim są zawierane – z własnym pracownikiem czy z osobą z zewnątrz. Zatem, jeśli dana umowa zostanie błędnie uznana nie za umowę o dzieło, ale za umowę zlecenia, to naliczenie w stosunku do niej składek na ZUS będzie niedozwolone, podobnie jak brak naliczenia składek w przypadku umowy zlecenia, która została niewłaściwie zakwalifikowana jako umowa o dzieło, to wtedy naliczanie składek będzie dozwolone. Decydująca jest treść, a nie nazwa umowy. Aby prawidłowo ustalić z jaką umową mamy w danym przypadku do czynienia, tzn. czy jest to umowa zlecenia czy umowa o dzieło, należy kierować się jej treścią, zadaniem, jakie osoba zatrudniana ma do wykonania, czyli istotą obowiązków umownych, jakie osoba ta na siebie przyjmuje.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (Dz. U. z 2019.300 t.j.), osoby wykonujące prace na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której, zgodnie z Kodeksem cywilnym, stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Z mocy art. 13 pkt 2 wspomnianej ustawy zleceniobiorcy obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 i 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe osób wykonujących prace na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 (to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych z tytułu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia), jeżeli w umowie określono odpłatność za jej wykonywanie kwotowo, w kwotowej stawce godzinowej lub akordowej albo prowizyjnie.

Natomiast art. 20 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2.

Na podstawie zaś art. 66 ust. 1 pkt 1e ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004 roku (tj. Dz. U. z 2008 roku Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) obowiązującej od dnia 1 października 2004 roku osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami wykonującymi prace na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, podlegają obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego.

Stosownie do art. 36 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnymi i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych.

Obowiązkiem płatnika składek, z mocy art. 46 ust. 1 i art. 47 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowej, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Do ustalenia zaś podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne osób, o których mowa wyżej, z mocy art. 81 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej, finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2019.1373 t.j.), stosuje się przepisy określające podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe tych osób, z zastrzeżeniem ust. 5 i 6. Ust. 5 art. 81 stanowi, że przy ustalaniu podstawy wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne nie stosuje się ograniczenia, o którym mowa w art. 19 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Z kolei wymieniony ust. 6 art. 81 przewiduje, że podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie zdrowotne pomniejsza się o kwoty składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe i chorobowe finansowanych przez ubezpieczonych niebędących płatnikami składek, potrąconych przez płatników ze środków ubezpieczonego, zgodnie z przepisami o systemie ubezpieczeń społecznych.

W rozpoznawanej sprawie spór dotyczy kwalifikacji umów nazwanych „umowami o dzieło” jakie odwołująca spółka zawarła z K. K., R. M., J. S., A. D., P. P., K. H. i E. M..

Kwestią sporną było, czy strony istotnie zawarły umowy o dzieło nierodzące obowiązku ubezpieczeniowego, czy też zawarły umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, a które stanowią tytuł do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych.

Odnosząc się do powyższej spornej kwestii wskazać należy, iż stosownie do art. 734 § 1 k.c. przez umowę zlecenia przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności prawnej dla dającego zlecenie, przy czym do umowy o świadczenie usług stosuje się odpowiednio przepisy o zleceniu (art. 750 k.c.). W doktrynie panuje pogląd, że przedmiotem umowy o świadczenie usług jest dokonanie określonej czynności faktycznej, która nie musi prowadzić do osiągnięcia indywidualnie oznaczonego rezultatu. Chodzi tu zatem o umowy zobowiązujące do dokonania jednej lub wielu czynności faktycznych (także stałego ich wykonywania).

Zgodnie zaś z treścią art. 627 k.c. przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia.

Nie ma przy tym żadnych wątpliwości, że przepisy o zleceniu nie mają zastosowania do czynności będących przedmiotem umowy o dzieło, bowiem wykonanie dzieła, zgodnie z prezentowanym w doktrynie poglądem, nie mieści się w pojęciu usługi w rozumieniu art. 750 k.c.

Umowę o dzieło zalicza się do kategorii „umów rezultatu” i przeciwstawia umowie zlecenia jako „umowie o staranne wykonanie usługi”. W odróżnieniu od umowy zlecenia, umowa o dzieło wymaga by starania przyjmującego zamówienie doprowadziły w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu. Tymczasem umowa zlecenia takiego rezultatu, jako koniecznego do osiągnięcia, nie akcentuje. Elementem wyróżniającym dla umowy zlecenia nie jest zatem wynik, lecz starania podejmowane w celu osiągnięcia tego wyniku (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 21 grudnia 1993 roku, III AUr 357/93, opubl. Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych rok 1994, Nr 3, poz. 5, str. 55; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 1967 roku, I CR 500/66, opubl. Orzecznictwo Sądu Najwyższego, Izba Cywilna, Pracy i (...) rok 1968, Nr 1, poz. 5; z wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2013 roku, II UK 115/13; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 listopada 2013 roku, II UK 157/13).

Dokonując kwalifikacji konkretnej umowy należy w pierwszej kolejności badać, czy świadczenie, będące przedmiotem zobowiązania, ma cechy dzieła. Dzieło stanowi zawsze zjawisko przyszłe, jest czymś, co w chwili zawarcia umowy nie istnieje, lecz ma dopiero powstać w jakiejś określonej przyszłości. Rezultat, na jaki umawiają się strony, musi być z góry określony i może przyjmować zarówno postać materialną jak i niematerialną. Cechą konstytutywną umowy o dzieło jest, aby rezultat ten był obiektywnie osiągalny i w konkretnych warunkach pewny. Dzieło musi mieć indywidualny charakter i odpowiadać osobistym potrzebom zamawiającego. Podkreślenia także wymaga, że celem umowy o dzieło nie jest czynność (samo działanie lub zaniechanie), która przy zachowaniu należytej staranności prowadzić ma do określonego w umowie rezultatu, lecz samo osiągnięcie tego rezultatu. W umowy o dzieło chodzi zawsze o osiągnięcie umówionego rezultatu, niezależnie od rodzaju i intensywności świadczonej w tym celu pracy i staranności.

Tymczasem umowa o świadczenie usług jest umową starannego działania, jej celem jest wykonywanie określonych czynności, które nie muszą zmierzać do osiągnięcia rezultatu. W umowie zlecenie można wskazać rezultat, który powinien być osiągnięty, a podejmujący zlecenie powinien podejmować starania by go osiągnąć. Jednak w odniesieniu do umowy zlecenia po pierwsze nie da się określić zamierzonego rezultatu w sposób pewny, a po drugie nie sposób przewidzieć w jakim stopniu zostałyby on osiągnięty.

Sposób wykonania dzieła pozostawiony jest w zasadzie uznaniu przyjmującego zamówienie, byleby dzieło miało przymioty ustalone w umowie lub wynikające z charakteru danego dzieła. Przyjmujący zamówienie nie ma także, co do zasady, obowiązku osobistego wykonania dzieła, chyba że wynika to z umowy lub charakteru dzieła (np. dzieło artystyczne). Ryzyko nieosiągnięcia rezultatu zawsze obciąża przyjmującego zamówienie. Przy czym odpowiedzialność przyjmującego zamówienie, w wypadku nieosiągnięcia celu umowy, jest odpowiedzialnością za nieosiągnięcie określonego rezultatu, a nie za brak należytej staranności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2000 roku, II UKN 386/99, opubl. OSNP 2001/16/522).

A zatem z umową rezultatu mamy do czynienia wtedy, gdy spełnienie świadczenia przez dłużnika polega na doprowadzeniu do określonego efektu. W tego typu umowach jedynie taki stan będzie uznany za wykonanie zobowiązania. Z kolek z umową starannego działania jest związany obowiązek dłużnika działania w sposób sumienny w kierunku osiągnięcia danego rezultatu, przy czym już samo sumienne działanie jest spełnieniem świadczenia, niezależnie czy ostatecznie zostanie osiągnięty zamierzony rezultat czy nie.

Należy podkreślić, że umowę o dzieło zdefiniowano w art. 627 k.c. jako zobowiązanie do wykonania oznaczonego dzieła za wynagrodzeniem. Starania przyjmującego zamówienie w umowie o dzieło mają doprowadzić w przyszłości do konkretnego, indywidualnie oznaczonego rezultatu, za wynagrodzeniem zależnym od wartości dzieła (art. 628 § 1, art. 629, art. 632 k.c.). Umowa o dzieło zakłada swobodę i samodzielność w wykonywaniu dzieła, a jednocześnie nietrwałość stosunku prawnego, gdyż wykonanie dzieła ma charakter jednorazowy i jest zamknięte terminem wykonania. Przyjmuje się, że rezultat, o który umawiając się strony, musi być z góry określony, mieć samoistny byt obiektywnie osiągalny i pewny.

Poza rezultatami materialnymi, istnieją także rezultaty niematerialne, które mogą, ale nie muszą być ucieleśnione w jakimkolwiek przedmiocie materialnym. W każdym razie takim rezultatem nieucieleśnionym w rzeczy nie może być czynność, a jedynie jej wynik, dzieło musi bowiem istnieć w postaci postrzegalnej, pozwalającej nie tylko odróżnić je od innych przedmiotów, ale i uchwycić istotę osiągniętego rezultatu.

Dzieło zaś nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Tym nie mniej musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej i powinno być przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lipca 2013 roku, III AUa 146/13, Lex nr 1422410).

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 lipca 2016 roku (III AUa 971/15, Lex nr 2138265) podkreślono, iż umowa o dzieło nie może polegać na wykonywaniu prostych i powtarzalnych czynności.

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 4 marca 2020 roku (GSK 3041/17, Lex nr 2956965) podkreślono, iż „wykonywanie powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do pewnego wymiernego efektu, nie może być rozumiane jako jednorazowy rezultat i kwalifikowane jako realizacja umowy o dzieło. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiągnięcie kolejnych, bieżąco wyznaczanych rezultatów”.

Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 6 września 2016 roku (III AUa 994/15, Lex nr 2137054) podkreślono:

1. Zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy, nie może zmienić charakteru zatrudnienia zainicjowanego taką umową, jeśli zatrudnienie wykazuje w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego.

2. O ile umowa zlecenia i umowa o świadczenie usług stwarzają zatrudnionym gwarancję ubezpieczenia społecznego, to umowa o dzieło nie daje żadnych gwarancji. Zatem zatrudniający przedsiębiorca powinien szczególnie restrykcyjnie podchodzić do formy prawnej zatrudnienia, tak aby realizacja zobowiązań publicznoprawnych nie przeczyła naturze prawnej umów, na podstawie których jest świadczona praca. Sytuacja, w której pracodawca dla realizacji bieżących celów gospodarczych większość pracowników stale zatrudnia w oparciu umowę o dzieło, jednoznacznie wskazuje na zamiar pracodawcy uniknięcia zobowiązań publicznoprawnych z pokrzywdzeniem zatrudnianych osób. Umowy o dzieło, zawierane w takich okolicznościach, nie mogą zatem podlegać ochronie zmierzającej do uniknięcia zobowiązań publicznoprawnych, jak też jako sprzeczne ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem umów. Tego rodzaju umowy są pozorne i jako takie powinny zostać zastąpione umowami zlecenia lub umowami o świadczenie usług.

Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 21 grudnia 2015 roku (III AUa 268/15, Lex nr 1968160) podniesiono, iż:

1. Nazwa umowy i jej stylistyka, z wyeksponowaniem terminologii, służącej podkreśleniu wybitnie charakteru umowy, jako umowy o dzieło, nie są elementem decydującym samodzielnie o rodzaju zobowiązania, w oderwaniu od oceny rzeczywistego przedmiotu tej umowy i sposobu oraz okoliczności jej wykonania. Wola stron nie może zmienić ustawy, co wprost wynika z art. 58 § 1 k.c., a więc strony, działając *lege artis*, nie mogą nazwać umową o dzieło zobowiązania, którego przedmiotem nie jest dzieło w rozumieniu art. 627 k.c. Bywa, że strony tak jednak czynią, instrumentalnie odwołując się do umowy o dzieło, która nie stanowi tytułu do podlegania ubezpieczeniom społecznym, choć w istocie umawiają się na wykonanie zwykłej, powtarzalnej pracy. Takie działania, jako zmierzające do bezpodstawnego uniknięcia składek na ubezpieczenia społeczne, podlegają weryfikacji w postępowaniach kontrolnych prowadzonych przez ZUS.

2. „Zapakowanie ogórków świeżych w opakowania jednostkowe” nie stanowi dzieła.

W wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 10 lipca 2013 roku (III AUa 146/13, Lex nr 1422410) podkreślono, iż dzieło nie musi mieć cech indywidualności w takiej mierze jak utwór, nie zawsze musi być tworem jedynym i niepowtarzalnym, chronionym prawem autorskim i wymagającym od jego autora posiadania specjalnych umiejętności. Tym niemniej musi być wyrazem kreatywności, umiejętności, myśli technicznej i powinno być przedmiotem zindywidualizowanym już w samej umowie.

Ten sam pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Białymstoku w wyroku z dnia 30 marca 2021 roku (III AUa 947/20, Lex nr 3191449), gdzie podkreślono, iż „dzieło na etapie układania musi być precyzyjnie sparametryzowane, gdyż przyjmujący do wykonywania dzieła jest rozliczany z efektu, a nie staranności działania”.

Podobny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 16 lutego 2017 roku (III AUa 336/16, Lex nr 2310527), gdzie podkreślono, iż „Szereg powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do określonego efektu, nie może być zawsze traktowany jako realizacja umowy o dzieło. Dostrzec trzeba, że co do zasady nawet czynności podejmowane w ramach stosunku pracy czy umowy o świadczenie usług przynoszą wymierny efekt, którego jednak nie można utożsamiać z pojęciem ‘dzieła’. Przy czym wskazać również należy, że każda umowa o dzieło należy do kategorii umów rezultatu, jednak nie każda umowa rezultatu może być podporządkowana przepisom umowy o dzieło. Sytuacja taka ujawnia się w przypadku instrumentalnego odwoływania się do umowy o dzieło, która nie stanowi podstawy (tytułu) podlegania ubezpieczeniom społecznym, dla uniknięcia składek na ubezpieczenia społeczne w sytuacji zatrudniania do zwykłej i powtarzalnej pracy. W przeciwnym razie nie byłoby ubezpieczeń społecznych dla takiej pracy. W stosunku pracy i w umowach nienazwanych, do których stosuje się przepisy o zleceniu, od zatrudnianego również wymaga się wykonania określonej ilości pracy (produktu).”.

Sąd Apelacyjny w Łodzi, w wyroku z dnia 16 kwietnia 2015 roku (III AUa 787/14, Lex nr 1746851) podniósł, iż „nawet zamiar zawarcia umowy o dzieło, a także świadome podpisanie takiej umowy, nie mogą nadać cywilnoprawnego charakteru zatrudnieniu zainicjowanemu taką umową, jeżeli wykazuje ono w przeważającym stopniu cechy innego stosunku prawnego np. umowy o świadczenie usług”.

Natomiast w wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 6 sierpnia 2019 roku (II GSK 2276/17, Lex nr 2756378) podkreślono, iż „Jeżeli uczestnik postępowania zobowiązuje się jedynie do starannego przeprowadzenia wykładu szkoleniowego w oparciu o swoją wiedzę i praktykę medyczną mając na uwadze materiały przygotowane wcześniej przez skarżącą, to chodzi więc o wykonanie określonej czynności bez względu na to, jaki rezultat czynność ta przyniesie. W konsekwencji, przedmiotem umowy była określona czynność (czynności), a nie jej wynik, co przesądzało o jej kwalifikacji jako umowy starannego działania - umowy o świadczenie usług.”.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2020 roku (I UK 83/19, Lex nr 3093414) podkreślono, iż „Tam, gdzie zleceniobiorca ma pracować, najczęściej wykonując powtarzalne, podobne i takie same, z reguły proste czynności, tam z reguły chodzi o umowę o świadczenie usług. Cechą istotną umowy jest wówczas samo wykonywanie czynności. Wynikiem takiej pracy może być rezultat, który nie jest dziełem (art. 627 k.c.).”.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku, w wyroku z dnia 5 listopada 2015 roku (III AUa 849/15, Lex nr 1927687) podkreślił, iż „Sam fakt, że zleceniodawca przeprowadza kontrolę jakości wykonania usługi (innymi słowy, bada zachowanie przez usługodawcę należytej staranności) nie stanowi o tym, że czynność taka stanowi sprawdzian umówionego rezultatu na istnienie wad fizycznych i przemawia za zakwalifikowaniem umowy jako umowy o dzieło.”.

Natomiast w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 18 kwietnia 2013 roku (III AUa 1396/12, Lex nr 1322556) podkreślono, iż „Jeżeli przedmiotem umowy ma być staranne załadowanie samochodu ciężarowego, na co składają się powtarzające czynności choć w krótkim okresie czasu, to w wyniku tych działań nie dochodzi do wytworzenia dzieła, jako konkretnego materialnego rezultatu pracy zainteresowanego, które miałyby odrębny byt.”.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne w niniejszej sprawie, cytowane wyżej przepisy, stanowisko judykatury, treść zawartych pomiędzy odwołującą spółką a K. K., R. M., J. S., A. D., P. P., E. M. i K. H. umów o dzieło, sposobem ich wykonania, prowadzi do wniosku, iż pomimo nazwania ich „umowami o dzieło” przedmiotem było świadczenie usług.

Samo nazwanie zawartych umów „umowami o dzieło” nie przesądza o rodzaju umowy, jeżeli sposób ich wykonywania świadczy, iż są to umowy o świadczenie usług.

Zawarte w niniejszej sprawie umowy o dzieło zostały sprecyzowane bardzo ogólnie. Nie można realizować dzieła, jeżeli nie zostanie ono już w samej umowie precyzyjnie sparametryzowane, gdyż przyjmujący do wykonania dzieła jest rozliczany z efektu i nie będzie możliwości poddania dzieła sprawdzianowi w zakresie wad fizycznych.

K. K., R. M., J. S., P. P. w ramach zawartych umów wykonywali zbiorniki, kubelki do produkcji, pojemniki, wzmocnienia do kubelków, ale otrzymywali dyspozycje od kierowników płatnika składek jak ja mają wykonać i bieżąco byli nadzorowali przez tych kierowników. Powyższe produkty wykonywali według schematu, rysunku poglądowego, które otrzymywali od płatnika składek. Ich praca była związana z prostymi czynnościami jak cięcie blach i ich spawanie.

W niniejszej sprawie nie dochodziło do odbioru dzieła. Swoim wysiłkiem stworzyli oni zamawiane zbiorniki, kubelki, pojemniki czy wzmocnienia do kubelków, ale wykonywanie ich nie było wyrazem ich kreatywności, umiejętności, myśli technicznej, ale wynikiem przedstawionego przez płatnika składek. schematu i plany tych produktów.

Umowy te obejmowały zatem wykonanie szeregu powtarzalnych czynności, a przy wykonywaniu ich byli oni zobowiązani do starannego działania. Również sam fakt możliwości skontrolowania jakości czynności wykonywanych przez K. K., R. M., J. S. i P. P. świadczy o tym, iż byli oni zobowiązani do starannego działania.

Podkreślić należy, iż szereg powtarzalnych, cyklicznych czynności, których podjęli się wymienieni na podstawie spornych umów, nawet gdy prowadziło to do wymiernego efektu, to jednak efekt tych prac nie mógł być rozumiany jako jednoznaczny rezultat i kwalifikowany jako realizacja umowy o dzieło.

Odnosnie umowy o dzieło zawartej przez płatnika składek z E. M., która dotyczyła wykonania prostych, powtarzalnych czynności związanych z zapakowaniem karmy dla zwierząt w kartony i worki foliowe. Zapakowanie takie nie jest umową o dzieło. Wykonywanie powtarzalnych czynności, nawet gdy prowadzi do pewnego wymiernego efektu nie może być rozumiane jako jednoznaczny rezultat i kwalifikowany jako realizacja dzieła. Przedmiotem umowy o dzieło nie może być bowiem osiąganie kolejnych, bieżących rezultatów. Jej praca nie miała charakteru indywidualnego, dobywała się pod nadzorem kierownika.

Tak więc praca E. M., w związku z zawartą umową, nie stanowi dzieła w rozumieniu art. 627 k.c., a jest umową o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o umowie zlecenia.

Umowa o dzieło nie jest umowa zawarta pomiędzy płatnikiem składek a A. D., który w ramach umowy brał udział w pakowaniu regałów i karmy dla zwierząt na samochód ciężarowy, w ich rozładunku, ustawianiu regałów według schematu i planu otrzymanego od płatnika oraz ułożeniu na nich karmy, a następnie demontażu regałów i zapakowaniu ich i karmy na samochód. Są to więc proste, powtarzalne czynności, które wymagają starannego działania, a więc zawarte pomiędzy A. D. a płatnikiem składek umowy były umowami o świadczenie usług. A. D. nie dostarczył płatnikowi składek zindywidualizowanego rezultatu, który nie był precyzyjnie określony w umowach, nie był wyrazem jego kreatywności, indywidualnych umiejętności.

Odnosnie umowy zawartej między płatnikiem składek a K. H., to umowy te zostały sprecyzowane bardzo ogólnie – doradztwo żywieniowe, sporządzanie specyfikacji w linii Pupil. Już z tak sformułowanych umów można wnioskować, iż czynności K. H. to czynności starannego działania.

W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2017 roku (I UK 273/16, Lex nr 2337355) podkreślono, iż dzieło wprawdzie nie musi być czymś nowatorskim i nie występującym jeszcze na rynku, ale jednak powinno posiadać charakterystyczne, wynikające z umowy, cechy, umożliwiające zbadanie, czy dzieło zostało wykonane prawidłowo i zgodnie z indywidualnymi wymaganiami bądź upodobaniami zamawiającego.

Zatem przedmiotem umowy o dzieło jest doprowadzenie do weryfikowalnego i jednoznacznego rezultatu, zdefiniowanego w momencie zawierania umowy. Dzieło jest wytworem, które w momencie zawierania umowy nie istnieje, jednak jest w niej z góry przewidziany i określony sposób wskazujący na jego indywidualne cechy. Dlatego też jednym z kryteriów umożliwiających odróżnienie umowy o dzieło od umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług jest możliwość poddania dzieła sprawdzianowi na istnienie wad fizycznych. Sprawdzenie takie jest zaś niemożliwym do przeprowadzenia, jeżeli strony nie określiły w umowie cech i parametrów indywidualizujących dzieło. Taki brak kryteriów określających pożądaną przez zamawiającego wynik (rezultat) umowy prowadzi do wniosku, że przedmiotem zainteresowania zamawiającego jest wykonanie określonych czynności, a nie ich rezultat.

Podobny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Szczecinie w wyroku z dnia 7 czerwca 2016 roku (III AUa 812/15, Lex nr 2090460), gdzie podkreślono, iż „weryfikowalność rezultatu ze względu na istnienie wad stanowi jeden z wyznaczników umowy o dzieło”.

Podzielając te stanowiska judykatury można stwierdzić, iż brak cech i parametrów indywidualizujących dzieło w zawartych umowach pomiędzy płatnikiem składek a K. H. przemawia za tym, iż zawarte umowy nie są umowami o dzieło. K. H. tworząc teksty marketingowe korzystała z poprzednich tekstów jakimi dysponował płatnik składek, umieszczając w nich nowości, ich treść była przygotowywana w oparciu o składniki danej karmy, dyrektor ds. marketingu decydował o końcowym tekście, a o ostatecznym wyglądzie danego produktu decydował grafik. W oparciu o dane z rynku pokarmów dla zwierząt domowych K. H. przygotowywał raporty dla płatnika składek, jak i była jedną z wielu osób, które brały udział w grupie doradzającej odnośnie odświeżania linii produkcyjnej Pupil. Takie

czynności były więc czynnościami starannego działania, a nie umowy rezultatu a praca K. H. nie miała charakteru samodzielnego. Te działa nie doprowadziły do indywidualnego, samodzielnego, mierzalnego rezultatu, nie stanowiły zindywidualizowanego dzieła w rozumieniu art. 627 k.c.

W wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 stycznia 2020 roku (sygn. akt II GSK 2953/17, Lex nr 2775857) podkreślono iż „, Jeżeli praca wykonywana przez uczestnika nie zawiera elementów samodzielności, a ponadto w jej wyniku nie występuje żaden rezultat ucieleśniony w jakiegokolwiek postaci, wówczas nie sposób przyjąć, że wykonawca ma jakąkolwiek swobodę w wykonaniu umowy, co jest typowe dla umowy o dzieło.”.

Zdaniem Sądu orzekającego czynności wykonywane przez osoby, których dotyczy niniejsza sprawa, były w istocie realizowane w ramach umów starannego działania, mających charakter umów zlecenia, co rodzi obowiązek objęcia ich ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym oraz zdrowotnym i wypadkowym z tytułu wykonywania umów zlecenia na rzecz odwołującej się spółki.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołania, orzekając jak w punkcie 1 wyroku.

Zawarte w punkcie 2 orzeczenie o kosztach postępowania wynika z art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2015.1804 ze zm.). Zgodnie z wyżej powołanym rozporządzeniem, stawka minimalna radcy prawnego w sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynosi 180 zł. Zasądzona, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na rzecz organu rentowego kwota wynika z sumowania kosztów należnych po połączeniu 7 jednorodzących spraw wyliczanych od kwoty minimalnej stawek w sprawach z zakresu ubezpieczenia społecznego.

SSO Stanisław Pilarczyk